

Warszawa, 31 października 2011 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZSS/500/26/2011/JZ

**Pan
Bogdan Zdrojewski
Minister Kultury i Dziedzictwa
Narodowego**

na podstawie analizy obowiązujących przepisów prawa, dokonanej przy prowadzeniu czynności wyjaśniających w zgłoszonej mi sprawie braku oznaczenia kategorią wiekową filmu wyemitowanego przez jednego z nadawców telewizyjnych w ramach usługi video na żądanie (VOD), stwierdziłem, że brakuje regulacji normatywnej, która nakładałaby na nadawców telewizyjnych obowiązek takiego oznaczania audycji oferowanych widzom w usłudze VOD.

Usługa VOD polega na udostępnianiu użytkownikowi sygnału audiowizualnego w określonym czasie zgodnie ze zgłoszonym przez niego zapotrzebowaniem. Sygnał jest transmitowany przy wykorzystaniu łączności satelitarnej lub sieci Internet. Za pomocą tej usługi użytkownik może zamówić wybraną audycję, zapisać ją w pamięci cyfrowej, a następnie odtwarzać o dowolnej porze.

Zgodnie z art. 18 ust. 5a i 5b ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2004 r. Nr 253, poz. 2531 z późn. zm.) nadawcy są zobowiązani do oznaczania audycji lub innych przekazów odpowiednim symbolem graficznym przez cały czas ich emisji telewizyjnej, określającym, czy dana audycja lub inny przekaz są przeznaczone dla widzów małoletnich, a jeśli tak, to w jakim przedziale powinien mieścić się wiek widza. Powyższy przepis nie znajduje zastosowania do audycji nadawanych w usłudze VOD, gdyż nie stanowią one części programu telewizyjnego (w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji), tj. części uporządkowanego zestawu audycji telewizyjnych, reklam i innych przekazów, regularnie rozpowszechnianych i pochodzących od jednego nadawcy.

Ponieważ audycje emitowane przez nadawcę, będące składnikiem programu telewizyjnego i podlegające obowiązkowi oznaczania według kryterium wieku widza, mogą być udostępniane także w usłudze VOD, aczkolwiek z pominięciem ww. oznaczeń wiekowych, celowe jest rozciągnięcie tego obowiązku także na audycje emitowane w usłudze VOD. Za takim rozwiązaniem przemawia troska o prawidłowy rozwój małoletnich widzów, niezaburzany ekspozycją na przemoc, wulgarność, pornografię lub inne nieodpowiednie treści. Oznaczenie audycji ma przede wszystkim walor informacyjny dla opiekunów małoletniego, pomagając w podjęciu decyzji o pozwoleniu podopiecznemu na obejrzenie określonego przekazu telewizyjnego.

Działając na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2000 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), uprzejmie proszę Pana Ministra o rozważenie możliwości nałożenia na nadawców telewizyjnych ustawowego obowiązku oznaczania audycji oferowanych w usłudze VOD odpowiednim symbolem graficznym, o którym mowa w art. 18 ust. 5a i 5b ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2004 r. Nr 253, poz. 2531 z późn. zm.). Postulowana przeze mnie regulacja prawna jest konieczna, by korzystający z usługi VOD mogli dysponować wiedzą, czy audycja telewizyjna zamówiona poprzez tę usługę nadaje się do oglądania przez małoletnich widzów w określonym wieku.

Ponadto, działając na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka, proszę Pana Ministra o udzielenie informacji, w jaki sposób został wdrożony do polskiego prawa art. 12 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) (Dz. U. UE. L. 10.95.1), stanowiący: *Państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki w celu zapewnienia, by te audiowizualne usługi medialne na żądanie (VOD – przyp. własny) świadczone przez dostawców usług medialnych podlegających ich jurysdykcji, które mogą poważnie zaszkodzić fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi małoletnich, były udostępniane jedynie w sposób zapewniający, by małoletni w zwykłych okolicznościach nie mogli słuchać ani oglądać przekazów zawartych w takich audiowizualnych usługach medialnych na żądanie.*

o rozprawie nauki
Michał P. P. P.

Do wiadomości:
Pau Jan Dworak
Przewodniczący
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

MINISTER KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

Warszawa, dnia 28 listopada 2011 r.

Bogdan Zdrojewski

DWiM/127/11/KJ

Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na Pana pismo z dnia 31 października br. (sygn. ZSS/500/26/2011/JZ) uprzejmie informuję, iż Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego analizowało szczegółowo kwestię ewentualnego oznaczania kategorią wiekową filmów dostępnych w ramach usług na żądanie w trakcie prac nad projektem ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz niektórych innych ustaw, implementującym zapisy Dyrektywy 2010/13/UE (o audiowizualnych usługach medialnych) do polskiego porządku prawnego.

Zgodnie z obecnie obowiązującym art. 18 ust. 5a i 5b ustawy o radiofonii i telewizji nadawcy są zobowiązani do oznaczania audycji lub innych przekazów odpowiednim symbolem graficznym. Przepis ten dotyczy jedynie nadawców, w związku z czym rozważano rozszerzenie go na wszystkich dostawców usług medialnych, w tym dostawców usług na żądanie. Spotkało się to ze znacznym oporem samych dostawców, oraz przedstawicieli szeroko rozumianego środowiska internautów. W trakcie późniejszego procedowania projektu ustawy w Senacie wykreślono regulacje dotyczące audiowizualnych usług medialnych na żądanie.

Należy mieć na względzie fakt, iż tzw. usługi „wideo na żądanie” to inny rodzaj usług niż rozpowszechnianie programu (niezależnie od sposobu tego rozpowszechniania). Ustawa w ślad za dyrektywą wprowadziła stopniowalną regulację. Oznacza to, iż bardziej szczegółowe przepisy odnoszą się do tradycyjnego nadawania (zwanego w ustawie rozpowszechnianiem), a łagodniej traktuje się usługi na żądanie, w których to odbiorca sam

wybiera audycję spośród oferty zawartej w katalogu tworzonego przez dostawcę. Nie wszystkie więc przepisy mające zastosowanie do nadawców powinny być automatycznie rozszerzone na dostawców usług medialnych na żądanie. Nie oznacza to jednak, że nie będą ich obowiązywać pewne minimalne wymogi, odnoszące się w szczególności do ochrony małoletnich przed szkodliwymi treściami.

Warto jednak w tym miejscu podkreślić, iż oznaczanie audycji symbolami graficznymi nie jest jedynym sposobem ochrony małoletnich przed szkodliwymi treściami. Istotniejsze – w odniesieniu do audiowizualnych usług medialnych na żądanie – wydają się odpowiednie zabezpieczenia techniczne, jak np. dedykowane wyszukiwarki, stosowanie osobistych numerów identyfikacyjnych (kodów PIN), systemów filtrowania lub oznaczania (np. filtry rodzicielskie). Celem tych działań powinno więc być zapewnienie odpowiedniego poziomu ochrony fizycznego, umysłowego i moralnego rozwoju małoletnich i ochrony godności ludzkiej, zwłaszcza w przypadku audiowizualnych usług medialnych na żądanie.

W najbliższej nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji planuje się zobowiązanie dostawców do systematycznego dostarczania użytkownikom skutecznego, podlegającego aktualizacji i prostego w obsłudze systemu filtrowania lub wyposażanie w systemy automatycznego filtrowania usług przeznaczonych dla dzieci. Opóźnienia we wprowadzeniu tych uregulowań nastąpiły z przyczyn niezależnych od Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podsumowując pragnę podkreślić, iż postulaty zawarte w Pana piśmie zostaną rozważone i wykorzystane w trakcie prac nad nowelizacją ustawy o radiofonii i telewizji związanej z koniecznością dokończenia implementacji Dyrektywy 2010/13/UE.

Z poważaniem

Z URZĘDNIKA KULTURY
DZIEDZICTWA NARODOWEGO
SEKRETARZ STANU
Piotr Zuchowski